

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om Forsvarets administration
af vedligeholdelses-, bygge- og anlægs-
projekter

Januar
2014

revision
revision

revision

Opfølgning i sagen om Forsvarets administration af vedligeholdelses-, bygge- og anlægsprojekter (beretning nr. 16/2007)

14. januar 2014

RN 1401/14

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Forsvarets administration af vedligeholdelses-, bygge- og anlægsprojekter, som blev indledt med en beretning i 2008.

KONKLUSION

Forsvaret har reduceret efterslæbet fra 2006, og ved udgangen af 2013 refterer der kun en meget lille del af det oprindelige efterslæb. Efterslæbet fra 2007 og frem indgår i Forsvarets årlige projektplan og den 10-årige vedligeholdelsesplan, hvor der ikke skelnes mellem efterslæb og planlagte vedligeholdelsesaktiviteter.

Pilotprojektet om renoveringen af nogle af lejlighederne i de gule stokke i Nyboder er i det væsentlige afsluttet, og lejlighederne forventes indflytningsklare ved årsskiftet 2013/14. Renoveringen af de resterende lejligheder i de gule stokke i Nyboder er her efter planlagt gennemført i 6 etaper. På nuværende tidspunkt forventer Forsvaret, at renoveringsprojektet vil løbe frem til 2032.

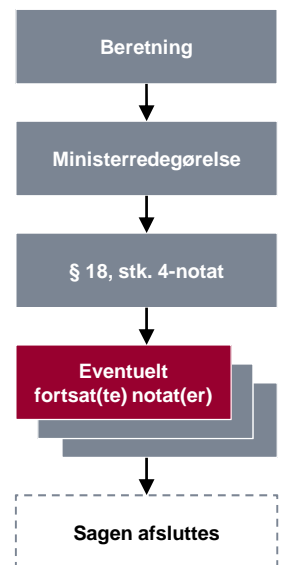
Forsvaret har inddelt bygninger/anlæg i kategorier, der fortrinsvis afspejler Forsvarets brug, og udarbejdet en årlig projektplan og en 10-årig plan for vedligeholdelsen af bygninger/anlæg baseret på en faglig og teknisk gennemgang. Udgifter til planlagt vedligeholdelse indgår tillige i en 5-årig kapacitetsplan, der ud over udgifter til planlagt vedligeholdelse også indeholder en række tilknyttede kategorier, der har betydning for bygningsvedligeholdelsen.

Rigsrevisionen finder Forsvarsministeriets initiativer tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Efterslæbet fra 2006 forventes reduceret til 3 mio. kr. ved udgangen af 2013.
- Efterslæb fra 2007 og frem er indeholdt i Forsvarets vedligeholdelsesplaner.
- De 33 lejligheder, der indgik i pilotprojektet for de gule stokke i Nyboder, forventes indflytningsklare ved årsskiftet 2013/14.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

- Forsvaret har inddelt bygninger/anlæg i 4 kategorier, der fortrinsvis afspejler anvendelsen af bygningerne/anlæggene og dermed kravene til vedligeholdelse.
- Forsvaret har udarbejdet dels en årlig projektplan, dels en 10-årig vedligeholdelsesplan, hvor de enkelte vedligeholdelsesarbejder indgår med en skønnet udgift, og en 5-årig kapacitetsplan, der samler de direkte og indirekte vedligeholdelsesudgifter.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i august 2008 en beretning om Forsvarets administration af vedligeholdelses-, bygge- og anlægsprojekter. Beretningen handlede om Forsvarets administration af større og mindre vedligeholdelses-, bygge- og anlægsprojekter i 2006 og 2007. Rigsrevisionen undersøgte Forsvarets sagsbehandling af udvalgte projekter og Forsvarets styring af økonomien på området. Rigsrevisionen undersøgte endvidere, om Forsvarsministeriet havde fulgt op på de oplysninger, ministeriet havde fået forelagt om området. Beretningen viste, at sagsbehandlingen og den økonomiske styring af de undersøgte *større* projekter samlet set var tilfredsstillende. Konklusionen var videre, at Forsvaret på en række områder fremover måtte forbedre sagsbehandlingen og den økonomiske styring af de *mindre* vedligeholdelsesprojekter. Desuden blev det konkluderet, at Forsvarsministeriet fremover burde følge mere systematisk op på oplysninger fra Forsvaret vedrørende vedligeholdelsesområdet.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at Forsvarets økonomiske styring af *større* projekter stort set var tilfredsstillende i 2006 og 2007, men kritiserede, at udbudsreglerne ikke var overholdt i alle tilfælde. Statsrevisorerne bemærkede endvidere, at Forsvarets økonomiske styring og sagsbehandling af de *mindre* vedligeholdelsesprojekter var utilfredsstillende i 2006 og 2007. Statsrevisorerne konstaterede, at Forsvarets efterslæb på vedligeholdelsen af Forsvarets bygninger, som i 2006 blev opgjort til 750-800 mio. kr., ikke var reduceret væsentligt i 2008.

4. Som svar på beretningen afgav forsvarsministeren en redegørelse til Statsrevisorerne i oktober 2008. Heri oplyste forsvarsministeren, at ministeren tog Statsrevisorernes bemærkninger og kritikpunkter til efterretning. Ministeren tilsluttede sig generelt Rigsrevisionens konklusioner og anbefalinger i beretningen og fandt, at disse fremover kunne støtte Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste i at varetage sine opgaver.

5. På baggrund af ministerredegørelsen afgav Rigsrevisionen i november 2008 et notat i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, hvori planerne for den videre opfølgning på beretningen blev oplyst. Notatet findes i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2007, s. 137-138. Det fremgik af notatet, at Rigsrevisionen ville følge udviklingen på følgende punkter:

- om Forsvaret får besat stillingerne i byggestøttecentre og sikrer, at bemandingen af efterslæbsgruppen kommer på plads
- om Forsvaret har øget fokus på at overholde bygge- og rådgivermanualer for de større projekter
- om Forsvaret for de mindre projekter har fulgt tilstrækkeligt op på brugen af rammeaftaler og sikret dokumentation for, at indkøb sker mest økonomisk med overholdelse af habilitetsregler
- om Forsvaret har sikret en bedre økonomisk styring og opfølgning via DeMars
- om Forsvaret nedbringer det vedligeholdelsesmæssige efterslæb
- om Forsvarsministeriet dokumenterer et bedre tilsyn med vedligeholdelsesområdet og følger op på undersøgelsen af Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste, der blev udført i 2008.

6. Rigsrevisionen redegjorde i et notat af 10. april 2012 for de første resultater af opfølgningen. Det blev her konkluderet, at Forsvarsministeriet på flere måder havde arbejdet på at forbedre administrationen af vedligeholdelses-, bygge- og anlægsprojekter og Forsvarsministeriets og Forsvarskommandoens tilsyn med området. Rigsrevisionen afsluttede derfor denne del af beretningssagen, da ministeriets initiativer blev fundet tilfredsstillende.

Det blev samtidig konstateret, at det vedligeholdelsesmæssige efterslæb ikke var afviklet i henhold til den oprindelige plan, og at der i perioden 2006-2010 var opstået et nyt efterslæb på grund af manglende vedligeholdelse af Forsvarets bygninger. Det blev i den forbindelse også konkluderet, at Forsvaret ikke havde et tilstrækkeligt overblik over omfanget af vedligeholdelseefterslæbet. Rigsrevisionen ville derfor følge udviklingen på følgende punkter:

- Forsvarets opgørelse af vedligeholdelseefterslæbet og Forsvarets planer for indhentning af dette
- Forsvarets planer, budget og forbrug til vedligeholdelse af Forsvarets bygninger.

7. Rigsrevisionen redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Forsvarsministeriets initiativer

8. Rigsrevisionen gennemgår i det følgende Forsvarsministeriets initiativer i forhold til de udestående punkter. Gennemgangen er baseret på møder og brevveksling med Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen.

Forsvarets opgørelse af vedligeholdelseefterslæbet og Forsvarets planer for indhentning af dette

9. Det samlede vedligeholdelseefterslæb på Forsvarets bygninger blev i 2006 opgjort til 750-800 mio. kr. (2006-priser). Heraf udgjorde efterslæbet på de gule stokke i Nyboder 285 mio. kr. (2006-priser). Det fremgår af Rigsrevisionens notat fra april 2012, at Forsvarskommandoen havde opgjort efterslæbet fra 2006 til 645 mio. kr. (2010-priser). I dette beløb indgik de gule stokke i Nyboder ikke. I sin redegørelse oplyste forsvarsministeren, at ministeren forventede at afvikle efterslæbet med ca. 350 mio. kr. i perioden 2008-2010. Status var dog, at Forsvaret i perioden 2008-2011 imidlertid kun havde nedbragt efterslæbet med 191 mio. kr. Det skyldtes ifølge Forsvaret, at Forsvarskommandoen havde været nødsaget til at omprioritere indsatsen af økonomiske grunde.

Ultimo 2010 havde Forsvaret afsluttet en ny gennemgang af alle bygninger og anlæg over en 4-årig periode fra 2006 til 2010. På den baggrund *revurderede* Forsvarskommandoen det vedligeholdelsesmæssige *efterslæb* fra 2006 og det hidtil anvendte *system* til at opgøre det samlede behov for bygningsvedligeholdelse. Resultatet af gennemgangen var, at det oprindelige efterslæb fra 2006 nu var på 239 mio. kr. (2010-priser). Den nye gennemgang indeholdt ikke de gule stokke i Nyboder.

Den nye gennemgang af alle bygninger og anlæg viste tillige, at der i perioden 2007-2010 var opstået et efterslæb, der baseret på forventninger til omfanget af udgifter til vedligeholdelse skønsmæssigt blev vurderet til ca. 200 mio. kr. Dette yderligere efterslæb ville blive indhentet ved, at Forsvarskommandoen ville indarbejde det i en kommende 10-års plan for bygningsvedligeholdelse, som Forsvarskommandoen fremadrettet ønskede at anvende inden for bygningsvedligeholdelsesområdet. Forsvaret ville således overgå til en ny metode (et nyt system), hvor det samlede vedligeholdelsesbehov ville blive indarbejdet i den kommende 10-års vedligeholdelsesplan.

10. Forsvarskommandoen har i juni 2013 oplyst, at efterslæbet fra 2006 – som ultimo 2010 var på 239 mio. kr. (2010-priser) – pr. 1. juni 2013 er reduceret til 39,6 mio. kr. (2013-priser), og at efterslæbet forventes afhjulpet ultimo 2013, idet en mindre del af efterslæbet (3 mio. kr.) først vil være indhentet primo 2014.

Forsvarskommandoen har videre oplyst, at efterslæb og almindelig vedligeholdelse siden 2010 fremadrettet indgår i 10-års planen i henhold til den nye metode. Der arbejdes ud fra et samlet vedligeholdelsesbehov, som bliver prioriteret ud fra en faglig og teknisk baggrund og indarbejdes i den 10-årige vedligeholdelsesplan, hvor der ikke skelnes mellem efterslæb og planlagte vedligeholdelsesaktiviteter. Efterslæbet fra perioden 2007-2010, der skønsmæssigt var opgjort til ca. 200 mio. kr., er således også indeholdt i Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes 10-års plan, da planen omfatter samtlige bygninger/anlæg. Vedligeholdelsesudgifterne til de gule stokke i Nyboder indgår dog ikke i planen.

Særligt for de gule stokke i Nyboder, hvor vedligeholdesefterslæbet i 2006 var på 285 mio. kr. (2006-priser), tiltrådte Finansudvalget ved Akt 128 12/5 2010, at der kunne igangsættes et pilotprojekt for reovering og modernisering. Pilotprojektet omfattede 33 lejligheder ud af godt 600 lejligheder. Udgiften til pilotprojektet beløb sig til 75 mio. kr., hvoraf "A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal" betalte 50 mio. kr. Efterfølgende har Forsvarsministeriet ved aktstykke nr. 61 af 29. januar 2013 søgt om yderligere bevilling, da pilotprojektet er blevet dyrere end oprindeligt forventet. Den samlede udgift forventes ifølge aktstykket at blive på 92,6 mio. kr., hvoraf fonden afholder $\frac{2}{3}$. Pilotprojektet er i aktstykket oplyst til at være afsluttet i maj 2013. Forsvarskommandoen har i september 2013 oplyst, at pilotprojektet forventes endeligt afsluttet omkring årsskiftet 2013/14. Finansudvalget har i december 2013 tiltrådt et aktstykke om 2. etape af reoveringen af de gule stokke i Nyboder. Aktstykket er kommercielt fortroligt, indtil udbuddet er gennemført. Den samlede reovering er opdelt i 7 etaper, og der resterer herefter 6 etaper. På nuværende tidspunkt forventer Forsvaret, at reoveringsprojektet vil løbe frem til 2032.

11. Rigsrevisionen oplyste i notatet fra april 2012, at Forsvaret ville udarbejde en analyse over etableringer, hvor Forsvaret ville revurdere behovet for etableringer og vedligeholdelsen heraf. Forsvarsministeriet modtog analysen i juni 2012. Etableringsanalysen omfatter ikke alle Forsvarets 400 etableringer, idet Forsvaret i analysen har udvalgt de etableringer, der ud fra størrelse er de beløbsmæssigt væsentligste og dermed også de styringsmæssige mest relevante. Det drejer sig bl.a. om kaserne, flåde- og flystationer samt skyde- og øvelsesterræner. Analysen omfatter på dette grundlag 69 etableringer.

I analysen er den løbende vedligeholdelse for de undersøgte enheder opgjort til 268,9 mio. kr. årligt. Forsvaret har afsat i alt 297-392 mio. kr. årligt de næste 5 år til vedligeholdelse, herunder til de udvalgte enheder. Der er derfor ifølge Forsvaret afsat tilstrækkelige midler til denne vedligeholdelse.

12. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Forsvaret ved udgangen af 2013 forventer at have indhentet den del af efterslæbet, der blev konstateret i 2006, på nær 3 mio. kr., der forventes indhentet primo 2014.

Rigsrevisionen kan konstatere, at det skønsmæssige efterslæb fra perioden 2007-2010 ifølge Forsvaret nu indgår i Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes 10-års plan på den måde, at vedligeholdelsen af Forsvarets bygninger/anlæg nu bliver lagt ind i planen baseret på vurderinger af de byggefaglige tilsyn. Det skal i den forbindelse nævnes, at efterslæbet på de 200 mio. kr. var baseret på forventninger til omfanget af udgifter til vedligeholdelse. Der var ikke tale om konkrete vedligeholdelsesarbejder til 200 mio. kr., som ikke var blevet udført.

13. Rigsrevisionen konstaterer videre, at pilotprojektet for de gule stokke i Nyboder er blevet både dyrere og har taget længere tid end oprindeligt forventet. Tilbage i 2006 blev efterslæbet for de gule stokke i Nyboder vurderet til 285 mio. kr. Baseret på erfaringerne fra pilotprojektet kan det fastslås, at udgifterne til renoveringen af de gule stokke i Nyboder bliver væsentligt dyrere, da pilotprojektet til ca. 92,6 mio. kr. kun omfatter 33 lejligheder ud af godt 600 lejligheder.

Forsvarskommandoen har dog begrundet ændringen i udgiftsskønnet med, at renoveringen af de gule stokke i Nyboder nu også omfatter en egentlig modernisering af bygningerne, hvorimod beløbet på de 285 mio. kr. alene vedrørte et efterslæb på almindelig bygningsmæssig vedligeholdelse. Efterslæbet, der blev opgjort i 2006 til 285 mio. kr., kan derfor ikke sammenlignes med det igangværende renoveringsprojekt.

14. Rigsrevisionen konstaterer, at Forsvaret har afsat tilstrækkelige midler til at dække de vedligeholdelsesudgifter, som etablisementsanalysen fra 2012 har påvist, og at der ifølge Forsvaret ikke er risiko for, at der opstår et nyt efterslæb.

15. Rigsrevisionen vurderer derfor samlet, at denne del af beretningssagen kan afsluttes.

Forsvarets planer, budget og forbrug til vedligeholdelse af Forsvarets bygninger

16. Rigsrevisionens notat fra april 2012 viste, at Forsvaret ikke havde overholdt egne planer for afviklingen af efterslæbet. Forsvaret oplyste i den forbindelse, at Forsvaret – som tidligere nævnt – havde indført et nyt system for bygningsvedligeholdelse.

17. Det nye system til opgørelse af behovet og planlægningen af bygningsvedligeholdelse baserer sig på en 10-års plan for bygningsvedligeholdelse, hvor alle bygninger og anlæg inddeles i 4 kategorier, A-D, der er bestemmende for vedligeholdelsesniveauet. Langt hovedparten placeres i kategori C. Samtlige bygninger bliver gennemgået i en 4-års turnus, bortset fra fredede og bevaringsværdige bygninger, der bliver gennemgået i en 2-års turnus. Forsvaret har ca. 6.540 bygninger. Bygningerne bliver ifølge Forsvaret gennemgået af 40-50 personer med særlige kompetencer (ingeniører, bygningskonstruktører m.m.), og tilsynet gennemføres over en periode på ca. 3 måneder.

Tabel 1 viser Forsvarets vedligeholdelsesstrategi for de bygninger og anlæg, der er placeret i kategorierne A-D.

Tabel 1. Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjenestes vedligeholdelsesstrategi

Kategori	Vedligeholdelsesniveau	Antal bygninger og etageareal
A	<p>Bygninger og anlæg i denne kategori er alle særligt udvalgt, fx kirken og mindesmærket for faldne soldater på Kastellet i København.</p> <p>Forsvaret tillægger bygninger/anlæg højeste prioritet, og kategorien indeholder alene bygninger/anlæg, der tillægges en særlig værdi for Forsvaret. Der foretages planlagt forebyggende vedligeholdelse og genopretning af bygningsdele ved levetidsophør, og der er mulighed for genopretning af stedfundne ændringer. Alle bygnings-/anlægsdele skal fremstå som enten nye, vedligeholdte eller med positiv patinerings.</p>	<p>Der er 56 bygninger/anlæg i denne kategori, svarende til knap 1 % af det samlede antal på 6.540 bygninger/anlæg.</p> <p>De 56 bygninger/anlæg har et etageareal på 59.089 m² ud af i alt 2.662.448 m² (2,2 %).</p>
B	<p>Bygninger og anlæg i denne kategori omfatter en række forskelligartede bygninger/anlæg, fx fredede bygninger/anlæg, boliger, flykontrollårne, infirmeri og skydebaneanlæg.</p> <p>Forsvaret tillægger bygninger/anlæg høj prioritet, og der foretages planlagt forebyggende vedligeholdelse og genopretning af bygningsdele ved levetidsophør. Der kan forekomme tegn på vedligeholdelsesbehov på bygnings-/anlægsdele.</p>	<p>Der er 1.136 bygninger/anlæg i denne kategori, svarende til godt 17 % af det samlede antal på 6.540 bygninger/anlæg.</p> <p>De 1.136 bygninger/anlæg har et etageareal på 707.364 m² ud af i alt 2.662.448 m² (26,6 %).</p>
C	<p>Bygninger og anlæg i denne kategori omfatter en række forskelligartede bygninger/anlæg, fx administration, magasiner, beskyttelsesrum, værksteder, depoter, kaj anlæg og øvelsesplads/skydeterræn.</p> <p>Forsvaret tillægger bygninger/anlæg prioritet, og der foretages afhjælpende vedligeholdelse ved skade, der hindrer anvendelsen eller genopretning ved levetidsophør. Der kan findes skader eller mangler på bygnings-/anlægsdele.</p>	<p>Der er 4.476 bygninger/anlæg i denne kategori, svarende til godt 68 % af det samlede antal på 6.540 bygninger/anlæg.</p> <p>De 4.476 bygninger/anlæg har et etageareal på 1.834.106 m² ud af i alt 2.662.448 m² (68,9 %).</p>
D	<p>Bygninger og anlæg i denne kategori omfatter ikke operative bunkeranlæg, skure, carporte, kondemnable anlæg m.m.</p> <p>Forsvaret tillægger ikke bygninger/anlæg prioritet, og der foretages alene afhjælpende vedligeholdelse. Der kan derfor forekomme svære skader på bygnings-/anlægsdele, så længe det ikke udgør en sikkerheds-, sundheds- eller miljørisiko.</p>	<p>Der er 872 bygninger/anlæg i denne kategori, svarende til godt 13 % af det samlede antal på 6.540 bygninger/anlæg.</p> <p>De 872 bygninger/anlæg har et etageareal på 61.889 m² ud af i alt 2.662.448 m² (2,3 %).</p>

Kilde: Forsvaret og Rigsrevisionen baseret på Forsvarskommandoens oplysninger.

18. 10-års planen er en rullende plan. De planlagte vedligeholdelsesarbejder bliver tidsmæssigt indplaceret på baggrund af tilsynsrapporter. Et planlagt vedligeholdelsesarbejde kan blive udskudt til et senere tidspunkt, hvis det ved et tilsynsbesøg vurderes, at den planlagte vedligeholdelse alligevel ikke er nødvendig på det oprindeligt planlagte tidspunkt. Det kan fx skyldes, at behovet for vedligeholdelse ikke har udviklet sig, som det oprindeligt var forudsat. I 10-års planen for perioden 2014-2023 er der afsat godt 1,1 mia. kr. til planlagt vedligeholdelse.

Tabel 2 viser udgiftsfordelingen i 10-års planen fordelt på de 4 kategorier, som Forsvaret inddeler bygninger og anlæg i.

Tabel 2. Fordeling af udgifter på henholdsvis kategorier af bygninger/anlæg og på disses procentuelle andel i 10-års planen for perioden 2014-2023

Kategori	Vedligeholdelse (1.000 kr.)	%
A	763	0,07 %
B	499.097	44,39 %
C	611.274	54,36 %
D	13.255	1,18 %
I alt	1.124.389	100 %

Note: Afrundede tal.

Kilde: Forsvarskommandoen.

Det fremgår af tabel 2, at udgifterne til vedligeholdelse er samlet om bygninger og anlæg i kategori B og C, der tegner sig for knapt 99 % af alle udgifter. 86 % af bygninger/anlæg med 95,5 % af etagearealet er placeret i disse 2 kategorier, og det er derfor også naturligt, at de er de mest udgiftstunge.

19. Ud over 10-års planen findes en projektplan, der dækker det igangværende år. Projektplanen er mere detaljeret end 10-års planen. Projektplanen omfatter fortrinsvis mindre udgiftskrævende vedligeholdelsesarbejder. Projektplanen for 2013 indeholder 589 vedligeholdelsesarbejder til en samlet udgift på 56 mio. kr. Hertil kommer større vedligeholdelsesarbejder, der i 2013 omfatter 11 arbejder til en samlet udgift på 70 mio. kr. Derudover kommer et beløb på 54,5 mio. kr., der vedrører efterslæb fra tidligere år, og nogle mindre justeringer af vedligeholdelsesbudgettet. Det samlede udgiftsniveau til vedligeholdelsesarbejder i 2013 udgør derfor 184,7 mio. kr.

20. Forsvaret har endelig en "Kapacitetsplan Etablissement", der ud over planlagt vedligeholdelse også indeholder en række andre afsatte beløb, der på forskellig vis supplerer den planlagte vedligeholdelse.

Tabel 3 viser fordelingen af planlagte udgifter for perioden 2013-2017 på bygningsvedligeholdelsesområdet.

Tabel 3. "Kapacitetsplan Etablissement" for perioden 2013-2017 på bygningsvedligeholdelsesområdet (Mio. kr.)

Aktivitet	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Planlagt bygningsvedligeholdelse	184,7	131,5	168,7	159,0	158,2	802,1
Pulje til lovpligtig vedligeholdelse	70,0	70,0	63,0	63,0	63,0	329,0
Pulje til akut vedligeholdelse	40,0	40,0	33,0	33,0	33,0	179,0
Pulje til strukturprojekter	37,6	56,8	40,0	13,0	13,0	160,3
Pulje til arbejdsmiljøprojekter	15,0	15,0	12,0	12,0	12,0	66,0
Pulje til sikringsprojekter	10,0	10,0	8,0	8,0	8,0	44,0
Pulje til lokal vedligeholdelse	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	37,5
Pulje til NATO inventory	43,3	43,3	43,3	43,3	43,3	216,5
Pulje til effektivisering af hærens kaserner	-	8,0	8,0	8,0	-	24,0
Garnisonskommandantmidler	9,0	-	-	-	-	9,0
I alt	417,1	382,1	383,5	346,8	338,0	1.867,4

Kilde: Forsvarskommandoen.

Det fremgår af tabel 3, at der ud over planlagt vedligeholdelse indgår udgifter til følgende:

- lovpligtig vedligeholdelse (elevatore, porte mv.)
- akut vedligeholdelse til pludseligt opståede skader (vandør, der springer mv.)
- strukturprojekter (ombygning af værkstedsfaciliteter og tilpasning af indkvarteringsfaciliteter i forbindelse med organisationsændringer eller flytninger mv.)
- arbejdsmiljø (ventilation, støjafskærmning mv.)
- sikringsprojekter (etablering af et krydsfelt til klassificeret netværk, udskiftning af låse med låse, som lever op til kravene mv.)
- lokal vedligeholdelse (håndvask/toilet, der løber mv.).

I kapacitetsplanen indgår tillige nogle mindre puljer, som ikke direkte vedrører bygningsvedligeholdelse. Det drejer sig om:

- en pulje til vedligeholdelse af NATO-beholdninger
- en pulje til tilpasninger på hærens kaserner for at øge effektiviteten
- en pulje til garnisonskommandantmidler (lokale vedligeholdelsesprojekter – denne pulje udgår fra og med 2014).

Den aktuelle plan omfatter perioden 2013-2017 og indeholder forventede udgifter på i alt 1.867,4 mio. kr. i 5-års perioden.

21. Rigsrevisionen finder det hensigtsmæssigt, at Forsvaret har inddelt bygninger/anlæg i forskellige kategorier og har fastlagt kriterier for omfanget af vedligeholdelse for de enkelte kategorier. Forsvaret har herved mulighed for at differentiere midlerne til vedligeholdelse på en sådan måde, at midlerne til vedligeholdelse fortrinsvis anvendes der, hvor Forsvarets behov er størst.

Forsvarets valg af kategorier indebærer også, at langt størsteparten af Forsvarets bygninger/anlæg er placeret i kategori C, hvor kravene til vedligeholdelse er begrænsede. Der kan derfor efter Rigsrevisionens opfattelse være en risiko for, at der opsamler sig et større vedligeholdelsesbehov, hvis omfanget af skader på bygninger/anlæg ændrer sig over tid på en sådan måde, at bygninger/anlæg bliver uanvendelige, medmindre der igangsættes større vedligeholdelsesarbejder. Forsvarskommandoen har imidlertid oplyst, at den tekniske vurdering og det byggefaglige tilsyn sikrer, at eventuelle skader ikke udvikler sig, og kvaliteten af bygningerne bliver hermed opretholdt. Der skulle derfor ifølge Forsvaret ikke være risiko for, at der opstår et efterslæb i vedligeholdelsen af bygninger/anlæg som følge af opdelingen i kategorier.

Forsvarets "Kapacitetsplan Etablissement" indeholder dels den planlagte vedligeholdelse, dels en række tilknyttede udgifter m.m., og planen udgør dermed Forsvarets samlede forventninger til udgiftsbehovet til vedligeholdelse. Planen muliggør, at Forsvaret har et overblik over udgiftsrammen, der rækker 5 år frem. Rigsrevisionen finder, at kapacitetsplanen sammen med 10-års planen og de årlige projektplaner giver et detaljeret overblik over både de nære og de kommende udgifter til vedligeholdelse af bygninger og anlæg.

Rigsrevisionen vurderer samlet, at også denne del af beretningssagen kan afsluttes.

III. Afslutning

22. Rigsrevisionen finder Forsvarsministeriets initiativer tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Lone Strøm